

Przemiany w europejskiej
branży cukrowniczej:
nowe, lepsze miejsca
pracy w **konkurencyjnym,
innowacyjnym** i
zrównoważonym przemyśle

Funded by
the European Union

Streszczenie

Przemiany w europejskiej
branży cukrowniczej:
nowe, lepsze miejsca
pracy w **konkurencyjnym,
innowacyjnym** i
zrównoważonym przemyśle

STRESZCZENIE

Cukrownie oferują wykwalifikowanym pracownikom dobrze płatną pracę w przetwórstwie buraków cukrowych, a często są też istotnym elementem społeczności obszarów wiejskich, w których działają. Gospodarczo cukrownie przyczyniają się w istotny sposób do rozwoju gospodarki: wspierają rolników uprawiających buraki cukrowe; dostarczają producentom żywności wysokiej jakości cukru wyprodukowanego w sposób zrównoważony; dostarczają produkty uboczne przetwarzania buraków cukrowych do wielu podmiotów, od elektrowni po produkcję biopaliw i do wykorzystania w wytwarzaniu chemikaliów oraz fermentacji; ale również dostarczają odżywczej paszy z wysłoków buraczanych rolnikom wypasającym zwierzęta hodowlane.

Nie łatwo jest sprostać przyszłym wyzwaniom, jednak partnerzy społeczni CEFS i EFFAT wspólnie zobowiązują się do dialogu i współpracy, które są niezbędne, aby zapewnić stałą konkurencyjność i zrównoważony charakter naszej branży, a dzięki temu również zadbać o zatrudnienie wysokiej jakości, tak istotne w życiu setek tysięcy Europejczyków oraz naszych społeczności w najtrudniejszej sytuacji.

Branża buraka cukrowego w UE przeszła kolejne restrukturyzacje: w latach 2006-2009 oraz ostatnio po zniesieniu kwot produkcyjnych w 2017 r. Wymagało to ścisłej współpracy między pracownikami a branżą, współpracy ułatwianej przez sektorowy dialog społeczny w sektorze cukierniczym na różnych poziomach.

Zrównoważony rozwój jest sednem produkcji cukru z buraków cukrowych, zarówno w cukrowniach, jak i na polach. Produkcja cukru w UE to ekologiczna gospodarka o obiegu zamkniętym, w której zużywa się każdą część buraka, jako produkt lub surowiec w procesach

wytwórczych. Przemysł cukierniczy w UE dobrze sobie radzi w ograniczaniu emisji gazów cieplarnianych o 55% do 2030 r. zgodnie z celami Europejskiego Zielonego Ładu. Zaś burak cukrowy jest powszechnie uznawany za istotny element systemu zmianowania upraw oraz ważną roślinę wiążącą azot. Wszystkie te przemiany wymagają głębokiego zaangażowania partnerów społecznych, aby zadbać o sprawiedliwą transformację dla pracowników i tworzenie miejsc pracy wysokiej jakości.

Sektor buraka cukrowego w UE jest wartościową branżą, która wymaga ochrony. Zasadnicze znaczenie mają ramy prawne obejmujące zachęty wspierające nową strategię na rzecz dywersyfikacji i dekarbonizacji. Zasadniczo zamknięte cukrownie rzadko kiedy wznawiają działalność. Wynika to z faktu, że budowa cukrowni wymaga wysokich nakładów kapitałowych, przeważnie w wysokości kilkuset milionów euro. Zamknięcie cukrowni stanowi stratę dla lokalnej społeczności, która traci setki bezpośrednich i pośrednich miejsc pracy oraz setki milionów euro działalności gospodarczej. Produkcja cukru oraz uprawa buraka cukrowego idą ze sobą w parze: jedna nie może istnieć bez drugiej.

Areté The Agri-food Intelligence Company

KLUCZOWE USTALENIA

Stan zatrudnienia Pracownicy sektora buraka cukrowego w UE **starzeją się**, są to przeważnie mężczyźni, którzy są średnio lepiej wykwalifikowani niż przeciętni pracownicy w branży spożywczej. Sektor ten boryka się ze wzrastającymi trudnościami w przyciąganiu młodych pracowników, ze względu na nietypowe godziny pracy, mniejszą elastyczność grafików i trudności w godzeniu życia zawodowego z prywatnym. Mimo dobrych możliwości rozwoju kariery zawodowej w tej branży (duża liczba stałych miejsc pracy i popyt na wykwalifikowanych pracowników), młodzi pracownicy niewłaściwie postrzegają ten sektor. Większość producentów buraka cukrowego w UE dzięki dialogowi społecznemu ze związkami zawodowymi **dąży do poprawy warunków pracy i jakości miejsc pracy**, ograniczenia zagrożeń, promowania dobrostanu i stymulowania przekazywania i rozwoju umiejętności.

Najlepsze sposoby postępowania, aby zwiększyć zatrudnienie i rozwój regionalny. Sektor buraka cukrowego w UE **utrzymuje miejsca pracy w przemyśle dla wykwalifikowanych pracowników na obszarach wiejskich** oraz promuje **pośrednie zatrudnienie w ramach działalności powiązanej**, mimo drastycznego spadku liczby pracowników, co wynika z restrukturyzacji branży (zamykanie cukrowni) od reformy sektora cukru w 2006 r. Dywersyfikacja w kierunku innych produktów z buraków cukrowych dostarcza obiecujących **możliwości**, aby zapewnić, a nawet podwyższyć zatrudnienie w sektorze. Strategie polityczne (Europejski Zielony Ład, Strategia „od pola do stołu”, strategia dotycząca biogospodarki itp.) mogą stanowić szansę (np. zatwierdzenie nowych sposobów wykorzystania innowacyjnych produktów z buraka cu-

krowego) lub **narzucać ograniczenia** (np. brak jasnej strategii politycznej na rzecz wsparcia produkcji biologicznych tworzyw sztucznych i biochemikaliów na skalę przemysłową). Wskazane **najlepsze sposoby postępowania** obejmują produkcję etanolu bezpośrednio z buraka, wartość dodaną z uwagi na poboczne procesy produkcji cukru oraz wykorzystanie produktów ubocznych, pozostałości i odpadów, aby uzyskać składniki o wartości dodanej, nawozy, substraty do produkcji chemikaliów lub dla branży farmaceutycznej. Główne możliwości napędzania **rozwój regionalnego na obszarach, gdzie uprawia się buraka cukrowego**, powinny wynikać z: i) innowacji w technikach uprawy buraka cukrowego; ii) dywersyfikacji produktów na etapie produkcji (potrzeba dodatkowych dostaw buraka); iii) wdrażania „procesów biologicznych o wartości dodanej”, aby promować zrównoważony rozwój (gospodarczy, społeczny i środowiskowy) na etapie uprawy i przetwarzania oraz na etapie działań wspierających: iv) europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (fundusze ESI) i finansowania z innych strategii politycznych zapewniających wsparcie. Wskazane najlepsze sposoby postępowania obejmują: i) dywersyfikację w kierunku produktów premium (np. cukier z ekologicznego buraka cukrowego); ii) rozwój „kłastrów przemysłowych opartych na biogospodarce” koncentrujących się na uprawie i przetwarzaniu buraka cukrowego.

[Dalsze zwiększanie zrównoważonego charakteru sektora; dywersyfikacja w kierunku wytwarzania innych produktów z buraka cukrowego.](#) **Zasadniczą kwestią jest zapewnienie zrównoważonego gospodarczo charakteru zasadniczej działalności sektora, tj. przetwarzania**

buraka cukrowego na cukier: dywersyfikacja nie jest „czarodziejską różdżką”, która pozwoli zadbać o zrównoważony rozwój gospodarczy. Branża ta wie dzie już prym na świecie w odniesieniu do trwałości środowiska, przy czym istnieje jeszcze duży potencjał, by wprowadzić usprawnienia. Istnieje szeroki wachlarz **możliwości w zakresie wytwarzania z buraków cukrowych innych produktów niż cukier**, jednak wiele powiązanych procesów wdrożono jedynie w warunkach laboratoryjnych. Zadbanie o udaną transformację cukrowni pilotażowych i przekształcenie ich na zakłady produkujące towary komercyjne na szeroką skalę ma zasadnicze znaczenie; aby promować tę transformację, niezbędne mogą okazać się specjalistyczne usługi konsultingowe lub konkretne wsparcie polityczne. Branża może się już poszczycić godnymi zauważenia przykładami komercyjnej produkcji na szeroką skalę produktów biopochodnych, czemu towarzyszą stale podejmowane inicjatywy w zakresie wdrożenia ich produkcji przynajmniej w fabrykach pilotażowych.

Wzrastająca automatyzacja i cyfryzacja stanowią szansę w zakresie efektywności i oszczędności. Może to doprowadzić do utraty miejsc pracy, jednak może także poprawić jakość pracy na niektórych stanowiskach. Istotne jest, aby powiązać zrównoważony rozwój gospodarczy ze **zrównoważonym rozwojem społecznym**. Partnerzy społeczni muszą wspólnie kształtować ten proces.

Przemiany w sektorze i umiejętności, których wymaga się od pracowników. Wraz ze zniesieniem kwot produkcyjnych branża doświadczyła pełnych wyzwań przemian, musiała bowiem przejść od zarządzania dostawami w oparciu o przepisy do konkurencji opartej na zasadach ryn-

kowych, co przełożyło się na nowe możliwości i wyzwania (również związane z czynnikami zewnętrznymi). **Biorafinerie** korzystające z buraków cukrowych i związanych z nimi produktów ubocznych jako surowca są wysoce zmechanizowane i zautomatyzowane i stosują zaawansowane technologie w wytwarzaniu produktów o wysokiej wartości dodanej oraz generowaniu bioenergii. Dodatkowe możliwości zatrudnienia stworzone w tych zakładach przyczyniają się do poprawy ogólnej rentowności i pomagają utrzymać znaczący stan zatrudnienia w „tradycyjnych” zakładach przetwórstwa buraka cukrowego oraz destylarniach etanolu buraczanego. W biorafineriach i destylarniach etanolu buraczanego niezbędne są konkretne **umiejętności** np. menedżerowie procesu i wysoko wykwalifikowani specjaliści z formalną edukacją techniczną; gorzej wykwalifikowani pracownicy fizyczni z umiejętnościami praktycznymi nabytymi w pracy nie są tak pożądanymi. Opisywana branża wymaga umiejętności zbliżonych raczej do tych w branży (bio)chemicznej, nie zaś do tych w branży spożywczej. W związku z tym często niezbędne są konkretne szkolenia. Kluczowych wyzwań związanych z zapewnieniem niezbędnych umiejętności, typowych w produkcji cukru i w biorafineriach/ destylarniach upatruje się w: i) obsadzeniu istotnych stanowisk (w szczególności kowale, mechanicy i elektrycy), gdyż w tych zawodach pozyskanie wykwalifikowanych pracowników jest coraz bardziej ograniczone, ii) szkoleniu starszych, ale gorzej wykwalifikowanych pracowników fizycznych, tak by umożliwić im dalszą pracę przy coraz bardziej zautomatyzowanych i ucyfrowionych procesach.

Przyciągnięcie większej liczby młodych pracowników do pracy w sektorze. Głównych **problemów związanych z wizerunkiem sektora jako pracodawcy wśród młodych ludzi** upatruje się w: i) ograniczonej wiedzy na temat branży; ii) ograniczonej wiedzy na temat branży jako pracodawcy; iii) fakcie, że wiedza na temat sektora jest częściowo niezgodna z prawdą/przestarzała. Europejska produkcja cukru z buraka cukrowego wydaje się skupiać na najodpowiedniejszych rodzajach **komunikacji**, aby dotrzeć do młodych, utalentowanych ludzi. Kilku producentom udało się z powodzeniem nawiązać **współpracę z oświatą** (technika; uniwersytety); większość producentów wdrożyła skuteczne podejście (programy szkoleń wewnętrznych, praktyki zawodowe oraz przekazywanie wiedzy i mentoring ze strony starszych, wykwalifikowanych pracowników), aby skorzystać na większej atrakcyjności sektora w oczach młodych pracowników i zwiększonej dostępności młodych potencjalnych pracowników o odpowiednich umiejętnościach.

Ułatwianie mobilności pracowników posiadających odpowiednie umiejętności w UE. **Mobilność pracowników z kraju do kraju w sektorze jest bardzo ograniczona** – szczególnie jeśli chodzi o wykwalifikowanych specjalistów-pracowników fizycznych pracujących na produkcji w cukrowniach. Głównymi **przeszkodami** są bariera językowa i biurokracja. Niektórzy międzynarodowi producenci cukru w Europie mają (lub mieli) programy ukierunkowane na promowanie i ułatwianie mobilności pracowników z kraju do kraju w ramach jednej grupy przedsiębiorstw; niektórzy z nich musieli jednak zrezygnować z tych programów, przede wszystkim ze względu na złożone wymagania biurokratyczne.

ZALECENIA

Jednostki, do których odnoszą się poszczególne zalecenia zostały wskazane w tekście przez odniesienie (**zapisane niebieską wytłuszczoną czcionką**); odniesienie (**wszystkie**) oznacza, że zalecenie ma zastosowanie do CEFS i EFFAT jako organizacji, do ich organizacji członkowskich, związków zawodowych i poszczególnych producentów wyrobów z buraków cukrowych.

Zadbanie o zatrudnienie i zwiększenie liczby miejsc pracy w sektorze buraka cukrowego w UE; promowanie rozwoju regionalnego na terenach, na których uprawia się buraki cukrowe

1. Należy stale monitorować rozwój odnośnych strategii politycznych UE (**CEFS i EFFAT**) oraz powiązanych krajowych strategii politycznych (**organizacje członkowskie; poszczególni producenci**), a jednocześnie zwracać szczególną uwagę na **szanse (w zakresie finansowania i zwiększania możliwości)**, które tego rodzaju strategię polityczne stwarzają dla sektora buraka cukrowego; **należy dalej dbać o interesy sektora i osób w nim zatrudnionych** w ramach powiązanej działalności konsultacyjnej zainteresowanych podmiotów.
2. Należy brać proaktywny udział w pracach odnośnych platform wymiany najlepszych sposobów postępowania na poziomie UE (**CEFS i EFFAT**) i w poszczególnych krajach (**organizacje członkowskie; poszczególni producenci**), aby dalej poszerzać wiedzę w sektorze i uwypuklać główne potrzeby branży.
3. Należy podkreślać istotny wkład branży uprawy i przetwarzania buraka cukrowego w zrównoważony rozwój gospodarczy społeczny i środowiskowym obszarów wiejskich oraz małych i średnich miast w państwach członkowskich produkujących cukier w oczach istotnych podmiotów (instytucje UE → (**CEFS i EFFAT**); organy krajowe, regionalne/samorządowe + społeczności lokalne na terenach, gdzie uprawia się i przetwarza buraka cukrowego → (**organizacje członkowskie; poszczególni producenci**); ogół społeczeństwa → (**wszyscy**)).
4. Należy stale nalegać na odnośne instytucje UE (**CEFS i EFFAT**), organy krajowe, regionalne i lokalne (**organizacje członkowskie; poszczególni producenci**), aby podejmowały działania zmierzające do utrzymania istotnych warunków, które gwarantują rentowność uprawy i przetwarzania buraka cukrowego w UE: ochrona unijnego rynku cukru przed zmiennością cen wynikającą z nieuczciwych praktyk konkurencyjnych ze strony producentów spoza UE; dostępność źródeł energii w przystępnej cenie; wsparcie dochodu rolników uprawiających buraka cukrowego.
5. Należy zachęcać odnośne instytucje UE (**CEFS i EFFAT**), organy krajowe, regionalne i lokalne (**organizacje członkowskie; poszczególni producenci**) do:
  - a. **zniesienia ograniczeń regulacyjnych**, w zakresie **rozwoju innowacyjnych procesów o wartości dodanej**, w których wykorzystuje się buraka cukrowego, cukier i

produkty uboczne jako surowiec, jak również **aktywnego ich promowania** w przepisach ogólnych i sektorowych i dzięki wsparciu finansowemu;

- b. podjęcia działań, aby **utrzymać lub usprawnić infrastrukturę** niezbędną w celu utrzymania uprawy buraka cukrowego i produkcji cukru oraz innych produktów) na obszarach wiejskich, w szczególności przez **ustanowienie i usprawnienie niezbędnych warunków finansowych i materiałowych**.

Dalsze zwiększanie zrównoważonego charakteru sektora buraka cukrowego w UE i promowanie dywersyfikacji w kierunku wytwarzania innych produktów z buraka cukrowego

1. Należy dopilnować, aby **cukrownie w Europie nadal miały możliwość waloryzowania wszystkich produktów powstających w procesie wytwarzania cukru**, co przełoży się na ograniczanie ilości odpadów i realizację celów w zakresie trwałości środowiska naturalnego. W tym celu **CEFS, jej organizacje członkowskie oraz poszczególni producenci** powinni:
  - i) podjąć działania, aby znieść ograniczenia regulacyjne i ii) **proaktywnie przyczynić się do wskazania obszarów, w jakich należałoby prowadzić badania w sektorze**.
2. Należy monitorować postępy badań naukowych i stosowanych w dziedzinie biogospodarki (**organizacje członkowskie CEFS i poszczególni**

producenci), aby wskazać i ocenić wyniki, które stwarzają największe możliwości pod względem rozwoju na skalę komercyjną.

3. Należy angażować się w działania na rzecz badań i rozwoju finansowane na poziomie UE i w poszczególnych krajach (**organizacje członkowskie CEFS i poszczególni producenci**), aby promować rozwój **innowacyjnych procesów o wartości dodanej** przy wykorzystaniu buraka cukrowego i produktów pochodnych produkcji cukru jako surowca.
4. Należy motywować odpowiednie instytucje UE (**CEFS**), organy krajowe i regionalne/ lokalne (**organizacje członkowskie CEFS, poszczególni producenci**) do **znoszenia ograniczeń regulacyjnych** (np. gdy obecnie obowiązujące przepisy nie zezwalają na wykorzystanie pewnych produktów w branży spożywczej czy w produkcji pasz) **na drodze do komercyjnej produkcji na szeroką skalę i marketingu innowacyjnych produktów biopochodnych** wykorzystujących buraki cukrowe i produkty uboczne jako surowce, ponieważ poprawiłoby to jeszcze bardziej odporność sektora i jego zrównoważony rozwój.

Zadbanie o umiejętności pracowników niezbędne w sektorze w fazie przemian

1. Należy monitorować potencjalne **ogólne** tendencje w zakresie popytu na ogólne i wyspecjalizowane umiejętności, które są najbardziej potrzebne w sektorze

(wszyscy), gdyż tendencje te wpłyną na przyszłą dostępność pracowników posiadających takie umiejętności. Już ograniczona dostępność konkretnych umiejętności/ profili zawodowych o zasadniczym znaczeniu w przetwórstwie buraka cukrowego (np. kowale, mechanicy, elektrycy itd.) może zostać ograniczona jeszcze bardziej, jeśli spadnie ogólne zapotrzebowanie na te umiejętności.

2. **Należy wcześniej wskazać potencjalne umiejętności i potrzeby szkoleniowe w tym sektorze¹ (CEFS; organizacje członkowskie CEFS; poszczególni producenci)**, aby zaplanować strategię reagowania, która będzie również opierać się na dostępnych na poziomie UE narzędziach wspierających sprawiedliwą transformację ku systemom produkcji i konsumpcji o bardziej zrównoważonym pod względem środowiska naturalnego charakterze, przy jednoczesnym łagodzeniu potencjalnie negatywnych skutków społecznych.
3. **Należy monitorować ofertę wyspecjalizowanych placówek oświatowych, kształcących w zakresie interesujących dla sektora umiejętności technicznych**, również w celu ustanowienia współpracy z odnośnymi instytucjami (technika, wyższe uczelnie) (CEFS; organizacje członkowskie CEFS; poszczególni producenci), w tym w ramach: i) współpracy z lokalnymi placówkami oświatowymi, aby lepiej dopasować ich ofertę szkoleniową do potrzeb lokalnych fabryk; ii) współpracy z placówkami oświatowymi oferującymi „adekwatne” szkolenia, jednak zlokalizowanymi daleko od fabryk, aby stworzyć rozwią-

ania ukierunkowane na umożliwienie potencjalnym pracownikom z terenów niedaleko zakładu wzięcia udziału w szkoleniu w tych placówkach (np. dzięki zakwaterowaniu lub stypendiom).

4. **Należy przedyskutować możliwe podejścia, aby poprawić wiedzę pracowników na temat zasadniczego znaczenia stałej aktualizacji i poprawy umiejętności (organizacje członkowskie CEFS; związki zawodowe; poszczególni producenci)**. Rozbudowany wymiar społeczny będzie niezbędny, aby zarządzać przemianami w sektorze. Należy tu przede wszystkim uwzględnić przyszłość miejsc pracy i zrównoważony charakter sektora. W szczególności partnerzy społeczni powinni **wspólnie antycypować zmiany w ramach negocjacji zbiorowych**.
5. **Należy oferować programy szkoleniowe**, które mogą wyjść na przeciw różnym poziomom zaznajomienia z „podstawowymi umiejętnościami przyszłości”, w szczególności tymi związanymi z **cyfryzacją i automatyzacją produkcji i obsługi (poszczególni producenci)**.
6. **Należy zadbać o satysfakcjonujące warunki pracy, które mogą motywować pracowników do wspierania rekrutacji (poszczególni producenci)**: usatysfakcjonowany pracownik, który pozytywnie wypowiada się na temat sektora jako pracodawcy, wspiera proces zatrudniania nowych pracowników. **Ma to również znaczenie w zwiększeniu atrakcyjności sektora dla młodych pracowników**.
7. Należy skłonić odpowiednie instytucje

¹Umiejętności, na które prawdopodobnie będzie większy popyt w tym sektorze to: i) umiejętność pracy w ramach wysoko zautomatyzowanych i ucyfrowionych procesów oraz na zautomatyzowanych i cyfrowych urządzeniach; ii) umiejętność pracy w ramach procesów biologicznych.

UE (**CEFS i EFFAT**), krajowe i regionalne/ lokalne (**organizacje członkowskie; poszczególni producenci**), aby zapewniły odpowiednie finansowania pozwalające utrzymać i rozwinąć adekwatną ofertę edukacyjną, również w zakresie specjalistycznych umiejętności/profilu zawodowych, na które jest ogólnie ograniczony popyt lub popyt ten będzie spadał, a jednak są to umiejętności o zasadniczym znaczeniu dla rentownego funkcjonowania niektórych sektorów. *Ma to również znaczenie w zwiększeniu atrakcyjności sektora dla młodych pracowników.*

8. Należy zachęcać placówki oświatowe na terenach, gdzie zlokalizowane są cukrownie, jak również w pobliżu, do oferowania kursów, które są (lepiej) dopasowane do potrzeb sektora cukrowniczego, w tym w ramach współpracy z producentami cukru (**organizacje członkowskie CEFS i EFFAT; poszczególni producenci**). *Ma to również znaczenie w zwiększeniu atrakcyjności sektora dla młodych pracowników.*

Przyciągnięcie większej liczby młodych pracowników do pracy w sektorze

1. Należy wdrożyć i usprawnić odpowiednie strategie komunikacyjne i sposoby postępowania ukierunkowane na upowszechnienie wśród młodych ludzi właściwego, aktualnego wizerunku sektora (**CEFS; jej organizacje członkowskie; poszczególni producenci**). Poza ustanowieniem ścisłych powią-

zań z systemem oświaty (zob. zalecenie 3 poniżej) i komunikacją w mediach społecznościowych należy zadbać o udział producentów cukru w wydarzeniach skierowanych do młodzieży poszukującej pracy („targi pracy”), gdyż takie działania wydają się być szczególnie skuteczne w tym zakresie.

2. Należy zachęcać placówki oświatowe do przekazywania studentom informacji o rzeczywistym, aktualnym wizerunku sektora jako pracodawcy (**organizacje członkowskie CEFS; poszczególni producenci**).
3. Należy ustanowić skuteczne powiązania z systemem oświaty lub zacieśnić już istniejące kontakty, począwszy od szkół podstawowych (aby poszerzyć wiedzę na temat sektora i upowszechnić jego pozytywny wizerunek) po technika i uczelnie wyższe (aby przyciągnąć młodych, utalentowanych pracowników) (**organizacje członkowskie CEFS; poszczególni producenci**).
4. Należy opracować skuteczne wewnętrzne programy szkoleniowe, praktyki zawodowe oraz kształcenie i mentoring ze strony starszych kolegów, przy czym należy inspirować się już istniejącymi prawidłowymi sposobami postępowania w sektorze (**organizacje członkowskie EFFAT; poszczególni producenci**). Współpraca między producentami cukru i związkami zawodowymi ma zasadnicze znaczenie w zadbaniu o skuteczność tych inicjatyw.

Ułatwianie mobilności pracowników posiadających odpowiednie umiejętności w UE

1. **CEFS i EFFAT, ich organizacje członkowskie i poszczególni producenci** powinni **monitorować rozwój mobilności pracowników z odpowiednimi umiejętnościami wewnątrz UE**, jak również **istniejące przeszkody w tym zakresie** (bariera językowa; biurokracja), ze szczególnym uwzględnieniem dodatkowych wyzwań wynikających z pandemii COVID-19 i związanych z nią środków nadzwyczajnych.
2. **CEFS i EFFAT, ich organizacje członkowskie i poszczególni producenci** powinni **promować i ułatwiać wymianę najlepszych sposobów postępowania w sektorze** w odniesieniu do **programów odnoszących się do promowania i ułatwiania mobilności wewnątrz grupy przedsiębiorstw międzynarodowych**, w tym zrozumienia powodów, które zmuszają niektóre z tych grup do rezygnacji z takich programów.
3. Należy zachęcać odnośne instytucje UE (**CEFS i EFFAT**), krajowe i regionalne/lokalne (**organizacje członkowskie; poszczególni producenci**) do **zajęcia się głównymi przeszkodami na drodze do wewnątrzunijnej mobilności pracowników z odpowiednimi umiejętnościami**, tj. barierami językowymi i biurokracją, przez **wspieranie kształcenia i szkolenia pracowników z zagranicy oraz uproszczenie przepisów**.

European Federation of Food, Agriculture
and Tourism Trade Unions,

REGIONAL ORGANIZATION WITHIN THE
IUF MEMBER OF THE ETUC

AVENUE LOUISE, 130A
1050 BRUSSELS

Ph +32 (0) 2 218 77 30
F +32 (0) 2 218 30 18
EMAIL effat@effat.org
WEB www.effat.org

European Association of Sugar
Manufacturers

AVENUE DE TERVUREN 268,
B-1150, BRUSSELS

Ph +32 (0)2 762 07 60
EMAIL delia.vanalstein@cefs.org
WEB <https://cefs.org/>